

stopati s poučevanjem pred občinstvom, naj on ta predmet poučuje, da dobe otroci kaj celotnega! — Proč s polovičarstvom! —

»Da, da, prav, ali ugled naš bi pri tem trpel«, tako se mi poreče!

Ugled bi trpel! Ali ne trpi že sedaj v isti meri? Saj hodijo že sedaj posebni kmetijski učitelji v posamezne občine, ter predavajo vsako leto celo po enkrat in to večkrat po eno celo uro, in ponavljamo: po eno celo uro, celih 60 minut.

To je dosti, tu so uspehi zagotovljeni! Ljudstvo nese tudi nauk za vse leto zadosti domov. Ah, to morajo biti res same zlate in z mano in medom obsute besede. Ljudski učitelj poučuje pa poleg drugih brezštevilnih predmetov po 2 uri na teden; in to 46 tednov, v letu tedaj 92 ur. — 92 ur v letu brezplačno — zastonj, a kmetijski učitelj pa eno celo uro, to je približno ena cela $\frac{1}{12}$ od tega, kar ljudski učitelj; ali kakšen kontrast: on za mastno dieto približno 20 K, a ljudski učitelj, ki je itak za svoj trud preplačan — delaj 92krat toliko — pa zastonj! Kaj ne, kakova logika!

Tako ne gre; mi smo tudi tukaj, dajte nam kar je našega; Ta predmet je naš in ponavljam, ta predmet je naš! Hočemo torej, da se nam ga tudi poveri popolnoma, ter se nam ga izroči popolnoma v našo oblast, zakaj če smo sposobni, da poučujemo v ljudski šoli kmetijstvo celih 92 ur na leto, smem brezdvomno upati, da morem spraviti tudi za eno uro v letu iz vseh svojih znanosti toliko snovi ter stopiti pred občinstvo z istimi uspehi kakor kak drugi učitelj!

Žalostno je sicer pri nas, da se na naših učiteljskih stavi na kmetijstvo tako malo pozornosti! Ta tako važen predmet se poučuje le eno leto in to na »slovenskem« učiteljskišču v blaženi nemščini. No, pardon! Menim, da je to pravilno, zakaj pri Slovencih se pove vsaka važnejša stvar v nemščini. Zato predavajo ta predmet v nemščini, da kandidat-Slovenec bolje razume.

Toda pustimo jezik pri tem predmetu, pustimo narodni ideal in bodimo realni, kakor je tudi predmet sam! Poglejmo malo, koliko manjše vrednosti, da, celo koliko predmetov, ki so sploh brez vsakega pomena za nas, prično poučevati že takoj v I. tečaju in poučujejo do četrtega, a kmetijstvo pa le en tečaj.

Čemu, vprašal sem se mnogokrat, je pač ta tortura s to nesrečno godbo, ki dela marsikomu toliko preglavice! Čemu nam služijo gosli, čemu klavir in v najnovejši dobi — orgle? Čemu pač vse to? Je li morda šola zaradi petja? Najbrže ne. Pa saj tudi naše gospice kolegince poučujejo uspešno petje, četudi marsikatera ne pozna ne violine, ne klavirja, še manj pa orgel.

Da, res, idealna, lepa je glasba! A v marsikaterih zakotnih zapuščenih krajih na kmetih minejo kmalu ti ideali in uboge violine tiče v kakem kotu med staro šaro z raztrganimi strunami. Tam leže pozabljene gosli in trohne, dokler jih ne trešči nemila usoda preko vrat ali oken!

Kaj pa s klavirjem? Ali je ta kaj na boljšem? Nič, prav nič, večkrat zanese slučaj najboljšega pianista v takove zakotne kraje, kamor ne more s klavirjem! Vprašam pa, če ga sploh ima? Da bi si prištedil zanj, je težko verjetno pri današnjih razmerah. —

(Konec.)

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Iz „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Delegate za letošnjo glavno skupščino v Šoštanju je izvolilo

II. Gornjegrajsko učiteljsko društvo: 5. g. Fran Kocbek, nadučitelj; 6. g. Ignacij Šijanec, učitelj — oba v Gornjem gradu.

Cenjene gg, predsednike »Zavezinih društev« uljudno prosimo, da nam prijavijo pravočasno delegate ter vrnejo društvene izkaze.

O témi: »Nerazdeljen in razdeljen čas pouka« bo poročal posp. Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu.

Vodstvo »Zaveze«.

Slovensko učiteljsko društvo za kočevski okraj zboruje dne 3. maja t. l. v Ribnici ob 10. uri dopoldne s sledečim vzporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razdeljen in nerazdeljen pouk. Poročevalec Štefan Primožič. 5. Volitev dveh delegatov k zborovanju »Zaveze«. 6. Volitev novega odbora. Ker nam je po štatutih voliti nov odbor, se smatra to zborovanje kot občni zbor, zato je želeli, da se ga obilo udeležimo.

Odbor.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev logaškega okraja bo imelo svoj letni občni zbor dne 19. maja 1906 ob 9. uri dopoldne v šoli na Rakeku. Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Risanje v ljudski šoli po sedanjih zahtevah (poroča gosp. c. kr. profesor Fr. Suher). 5. Učiteljevo delovanje zunaj šole. Referent gosp. M. Kabaj, Begunje. 6. Poročilo računskih pregledovalcev. 7. Volitev delegatov za glavno skupščino »Zaveze« v Šoštanju. 8. Volitev odbora. 9. Nasveti. Skupni voz iz Dolenjega Logatca in iz Starega trga do Rakeka je na razpolago. Z dovoljenjem šolskih oblasti se prestavi pouk od sobote na četrte, dne 17. maja. Z ozirom na veliko važnost 4. točke dnevnega reda vabi k najobilnejši udeležbi

odbor.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za okraj Kamnik ima letošnji občni zbor v Domžalah dne 3. maja ob $\frac{1}{2}$ 11. uri dopoldne. Poleg navadnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje tovariša I. Schmeideka (Rova) o »razdeljenem in nerazdeljenem pouku.« K obilni udeležbi vabi

odbor.

Društvo slovenskih učiteljic je zborovalo dne 12. aprila ob 10. uri dopoldne na osemrazrednici pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

Predsednica gdč. Drollova otvori zborovanje in pozdravi navzoče kolegince, ki so se zbrale v prav lepem številu. Med nami in kolegi, pravi gdč. predsednica, je nastal konflikt, ki ga nismo zakriville same in katerega ne bom razmotrivala na tem mestu. Vendar hočemo biti z učitelji solidarne na šolskem in šolskopolitičnem polju, saj imamo skupne smotre. Dokler se strinjajo interesi naši z onimi učiteljev, tako dolgo hočemo hoditi skupno kot prijateljci, saj vendar nečemo razdirati, ampak le graditi. Učiteljice pa moramo zahajati rajše med učiteljstvo in udeleževati se pogosteje in v obilnejem številu učiteljskih zborovanj. — Konci pozdrava predstavi vladnega zastopnika dr. M. Zarnika.

Tajnica gdč. Miklavčičeva govori o društvenem delovanju in o letnem poročilu za l. 1905. Društvo slovenskih učiteljic je v preteklem letu vložilo prošnjo deželnemu odboru za izboljšanje plač. V prošnji dokazuje z raznimi poročili, da so splošno učiteljice glede gmotnega stanja na slabšem nego učitelji. Nadučitelji imajo prosta stanovanja, medtem ko od 312 učiteljic nima 180 učiteljic stanovanja ali saj ne takega, ki bi jim bil v dekretu zasiguran. Učiteljice morajo podpirati tudi onemogle starše, brate, sestre, da, nekatere skrbe za vso družino. Deputacija, ki je šla s prošnjo k dež. odboru, se je zavzela tudi za omožene kolegince — za katere gospodje niti vedeli niso! — da so dobile tudi draginjsko doklado. Letno poročilo kaže, da je imelo društvo 136 rednih in 8 podpornih članov.

Blagajničarica gđc. Maroutova poroča o društvenem denarnem stanju in o članarini. Računi, ki sta jih pregledali tovarišici Kalinova in Rekarjeva, so bili v redu.

V stalni odbor so bile skoro z vsemi glasovi izvoljene gđc.: Drollova, predsednica; Miklavčičeva, tajnica; Maroutova, blagajničarica. Ga. Kobau se izvoljenkam zahvali za dosedanje uspešno delovanje in jih prosi, naj ostanejo tudi nadalje naše zagovornice, saj njihova zopetna izvolitev je najboljši dokaz, kako zaupanje imajo med nami.

Nato je predavala gđc. Zemljanova o vprašanju »Kako delujta mati in učiteljica vzajemno za narodo blaginjo.« Predavateljica je natančno pojasnila, kako važno in potrebno je, da si učiteljica pridobi tudi mater na svojo stran. Ako hoče imeti učiteljica dobrih uspehov, ako hoče vzgojiti materam dobre sinove in hčere, narodu pa vrle može in pridne gospodinje, tedaj mora biti njena vzgoja v zvezi z materino. Učiteljica in mati si morata biti ne le znanki, ampak tudi dobri svetovalki in prijateljici. Pa tudi po izstopu iz šole naj skrbi učiteljica za nadaljno naobrazbo deklet. Žrtvuje naj nedeljske popoldneve v ta namen, da povabi dekleta, ki so izstopile že iz šole, in njihove matere v šolo. Na sestankih naj delajo ročna dela, čitajo, pojejo, deklamujejo, pogovarjajo se o raznih domačih opravilih in o gospodinjstvu. Tem potom šele si pridobimo tisti ugled in tisto spoštovanje, ki ga s svojo omiko in kot narodove vzgojiteljice tudi zaslužimo. S socijalnim delom si priborimo vpliv in zaupanje, sebi v ponos, narodu v srečo. Seveda se ne smemo zbiti truda in požrtvovalnosti, ampak lotiti se moramo dela neustrašeno in z ljubeznijo. Z besedami vrlega pesnika našega »Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan« je predavateljica zaključila. Predavanju je sledilo burno ploskanje in zahvala gđc. predsednice.

Med raznoterostmi se oglasi še gđc. Zemljanova, rekoč, da je nasprotstvo med učitelji in učiteljicami vedno ostreje, dasi pravega vzroka ne vemo. Ako smatrajo nekatere kolegince za vzrok samo draginjsko doklado, tedaj je razpor med učiteljicami samimi neizogiben, ako je pa vzrok drugje, naj ga nam pojasnijo.

Gđc. Zupančičeva pravi, da je nasprotstvu vzrok edinole to, ker smo po krivdi tovarišev glede plač vedno prikrajšane, dasi delamo prav tako kot oni.

Sledila je še živahna debata o naklonjenosti in nenaklonjenosti učiteljev, ki jim je gđc. Drollova naredila konec z besedami: Ako nam bodo učitelji odkritosrčni prijatelji, tedaj smo vedno ob njihovi strani!

„Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem“ je sklicalo svoj občni zbor za upravno leto 1905 na 11. aprila 1906. Ker pa ta občni zbor ni bil sklepčen, bo glasom § 24. pravil izvrševal društvena opravila dosedanji odbor do občnega zbora prihodnjega leta.

Upravni svet in nadzorstvo »Učiteljskega tiskovnega društva« se je konstituiral v svoji seji dne 17. t. m. Predsednikom upravnega sveta je bil izvoljen učitelj L. Jelenc, predsednikom nadzorništvu pa nadučitelj Jakob Dimnik.

Cenjeno slovensko učiteljstvo vabimo ljudno, naj se blagovoli takoj in prav marljivo v mnogobrojnem številu zglašati za deleže. Deleži so po 100 K in se plačajo takoj ali pa v 10 nepretrganih mesečnih obrokih po 10 K.

Za upravni svet: L. Jelenc, predsednik.

Štajersko.

Gornjegrajsko učitelj. društvo zboruje dne 6. maja t. l. na Ljubnem ob 11. uri dopoldne. Vzpored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Učiteljevo delovanje izven šole. Referira g. Ivan Klemenčič, nadučitelj na Rečici. 3. Nerazdeljeni in razdeljeni čas pouka. 4. Slučajnosti. Druga in tretja točka se bote letos obravnavali pri »Zavezinem« zborovanju v Šoštanju. Da se pa tudi učiteljstvo gornjegrajskega okraja pripravi za ti važni vprašanja, je želeli, da vsi društveniki razmišljajo o obeh točkah in da se pri zborovanju vname živahna razprava.

Učit. društvo za celjski in laški okraj ima v navadnih prostorih v Celju dne 29. aprila t. l. ob 1/2 12. uri predpoldne svoje redno zborovanje po nastopnem vzporedu:

- 1.) Zapisnik. 2.) Petje. 3.) Društvene zadeve in nasveti. 4.) Razdeljeni in nerazdeljeni pouk. (Poročata tovariša F. Brinar in F. Krajnc). 5. Učiteljevo delo izven šole. (Poročevalca tov. Lj. Černej in Ant. Petriček). 6.) Iz šolske prakse. — K prav obilni udeležbi vabi vljudno Armin Gradišnik, t. č. predsednik.

Savinjsko učiteljsko društvo ima svoj redni občni zbor v četrtek dne 26. aprila, v ljudski šoli v Letušu ob 2. uri popoldne. Razen volitev sta na dnevnem redu vprašanja, ki se imata obravnavati pri letošnjem »Zavezinem« zborovanju. 1. Razdeljen in nerazdeljen pouk (gosp. Z otter). 2. Učiteljevo delovanje izven šole (g. Meglič).

A. Farčnik, t. č. predsednik.

Uradna učiteljska skupščina za okraja Gornji grad in Vransko se ne vrši 11. aprila t. l. kakor smo poročali v št. 14. našega lista pomotoma, ampak dne 11. avgusta t. l. v šoli v Mozirju. Začetek točno ob 9. uri. Vzpored: 1. Volitev dveh zapisnikarjev in čitanje opravnega reda. 2. Poročanje okrajnega šolskega nadzornika. 3. Razglašanje od zadnje konferencije došlih zakonov in odredb, tičočih se ljudskega šolstva. 4. Pogovarjanje sledečih nalog: A. Pravo otroka in njega varstvo s posebnim ozirom na šolsko mladino. Poročevalci: Kocbek Fran, Meglič Simon, Šijanec Ig. B. Važnost in negovanje telesne vzgoje šolske mladine. C. Vaje sluha in glasa v ljudski šoli. Uvedba v petje po notah. Druge poročevalce določi na dan konferencije predsednik. 5. Poročilo komisije okrajne knjižnice: a. O stanju in uporabi okrajne učit. knjižnice. b. O uporabi knjižnične delščine. 6. Volitve: a. stalnega konferenčnega odbora. b. komisij za knjižnici. 7. Predlogi in želje udov. O tem se obvešča vse učiteljstvo z ozirom na odlok c. kr. štaj. dež. šol. sveta z dne 18. nov. 1875., št. 168, da se ve ravnati z dostavkom, da je vsakega uda konferencije, tudi pomožnih učiteljev in učiteljic dolžnost, temeljito pismeno izdelati eno nalogo. Navesti je knjige in druge pripomočke, ki so se v to uporabljali, elaborati so pa izročiti vodji konferencije. Končno se pa opozarja, da se bodo samostalni predlogi (točka 7. dnev. reda) v smislu odloka c. kr. dež. šol. sveta štajerskega z dne 25. maja 1882., št. 2932, obravnavali le takrat, ako jih prej odobri stalni konferenčni odbor. Taki predlogi se imajo osem dni poprej poslati c. kr. okr. šol. nadzorniku.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo dne 5. t. m. v Slovenski Bistrici. Gosp. predsednik Polanec konstatira z veseljem, da društveniki v zadnjem času tako pridno posečajo zborovanja, kar priča, da se hoče učiteljstvo strniti v močno falango, da bo lahko uspešno odbijalo napade raznih sovražnikov šolstva. Za tem pozdravi goste gđc. Wester, gđc. Kunej, gosp. Tomažiča in filozofa gosp. Muma. Omeni tudi odhodnico, ki jo je priredilo naše društvo odstopivšemu nadzorniku dr. Janko Bezjaku dne 14. svečana ob mnogobrojni udeležbi učiteljstva in rodoljubov iz mesta. Tovariš gosp. Vobič je v vrlo dobro proučenem govoru razmotrival vprašanje: 1. Kakšen vzgojevalen pomen ima varstvo živali za ljudstvo osobito za šolsko mladino? 2. Kako ga more učiteljstvo najizdatneje utrjevati in pospeševati v šoli in izven nje? Potem je prečital gosp. predsednik odlok okrajnega šolskega sveta, ki je prav močen poper za tiste šolske ogledce (ponekod pravijo ogleduhi), ki ne vedo, da nimajo v šoli drugih pravic nego molčati. Pri tej točki se je razvila prav živahna debata, ter je padla marsikatera na rovaž teh pseudo nadzornikov. Tovariš Šamperl prav umestno pripomni, da zavaja šolske ogledce v tako nekorektno postopanje njihov dekret, v katerem je neroden pasus o »pedagoško-didaktičnem nadziranju«. Tega ti pedagogi ne razumejo in si zaradi tega prisvajajo pravice, ki gredo le okrajnim, oziroma deželnim šolskim nadzornikom. Tovariš Kocl predlaga, naj vzame stvar v pretres stalni konferenčni odbor, ki naj potem na pristojnem mestu posreduje, da se označeno besedilo zakona, oziroma dekreta predružači. Po daljšem razgovoru se je učiteljstvo izreklo soglasno za nerazdeljen pouk. Delegatom k skupščini »Zaveze« se izvolita gđc. Wester in gosp. Hribernik. Poleg teh poleti seveda večje število društvenikov v prijazen Šoštanj. Na predlog tovariša Vršiča se enoglasno sklene, da društvo odslej ne bo več zborovalo v

šoli, ampak v prostorih čitalnice. Prihodnje zborovanje se vrši kot majniški izlet na Spodnji Polskavi v narodni gostilnici gosp. Hrastnika na dan 3. majnika. —č.

Goriško.

Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj je zborovalo dne 5. t. m. v Dutovljah. Udeležba je sicer bila precejšnja, ali pri tako krasnem pomladanskem dnevu in po tako dolgem razstanku bi bilo pričakovati še mnogobrojnejše udeležbe. Do sedaj se je vedno navajalo kot glavni vzrok pičle udeležbe slabo gmotno stanje. Odslej je pa vse to pripisovati le premajhni stanovski zavednosti!

Pri otvoritvi zborovanja nam je poročal predsednik, da se je prošnja za povišanje šolskega pavšala ugodno rešila; ona pa glede povišanja nagrade za poučevanje verstva se je izročila c. kr. deželnemu šolskemu svetu v rešitev.

Z velikim veseljem se je vzelo v znanje marsikomu že znano prijetno vest, da smemo upati v kratkem na lastno učiteljsko tiskarno v Ljubljani. Vsakomur se je čital z obraza ponos, da je član dične naše »Zaveze«. Nekoj pa so dali duška svojemu veselju ter zaklicali voditeljem »Zaveze« navdušeni »Živio!«

Po overjenju zapisnika nam je čital tovariš gosp. M. Volkov svoj jako marljivo sestavljen referat »Društveno delovanje« ter stavljal svršetkom resolucijo: Društvo zboruj vsak drugi mesec šolskega leta. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Debate o tem referatu sta se udeležila tovariša Fr. Vendramin in A. Mervič. Prvi nam je povedal, da bi društvo že lahko večkrat zborovalo, ko bi imelo referatov na razpolago; ker jih pa ni, zato se zboruje le takrat, ko se odbor posreči dobiti referenta za zborovanje. On meni tudi, naj bi bila poročila strokovno-poučne vsebine in ne vedno le navodilo k društvenemu delovanju. Bolje je z zgleodom pokazati, kako naj se dela, kot le navduševati k delu. Omenjeni ter z njim tudi tovariš Mervič sta mnenja, naj bi se v bodoče nastope v kolikor toliko opustilo, zakaj od nastopov — če ni s tem podana kaka nova učna metoda — nimamo posebne koristi. Imamo pač še dovolj snovi na razpolago.

Nato odstopi predsednik svoje mesto podpredsedniku ter poroča o nameri osnove učiteljskega konvikta v Gorici. Zvršetkom je stavljal g. okr. šol. nadzornik Matko Kante predlog, naj bi počakali, da se dogradi enkrat konvikt v Ljubljani in potem šele naj bi mislili na kaj enakega v Gorici. Kolega Fr. Vendramin je pristavil k temu, da mi nikakor ne moremo še misliti na kakov lastni konvikt, dokler se ne dogradi konvikt v Ljubljani, zakaj delegati naši so sklenili pri »Zavezi«, da podpiramo tako dolgo kranjske tovariše, dokler oni ne dosežejo zaželjenega konvikta v Ljubljani. Če ostanemo mi konsekventni in zvesti dani besedi, smemo tudi brezdvomno upati, da nas tudi kranjski tovariši ne zapuste, ko enkrat dogradijo svoj dom. Sprejel se je tedaj soglasno predlog gosp. nadzornika.*)

Dalje čita predsednik vabilo vodstva »Zaveze«; naj se razpravlja o točki: 1. Razdeljen in nerazdeljen pouk. 2. Učiteljevo delovanje zunaj šole.

Nato predlaga resolucijo. Ker je časa dovolj za predložitev resolucij, stavi tovariš K. Gruntar predlog, naj bi se prihodnje društveno zborovanje vršilo dne 17. maja t. l. namesto — kakor že določeno — 31. maja ter naj bi se pri tem razpravljalo o navedenih točkah, zakaj danes bi bilo to nemogoče, ker ni na to nobeden pripravljen. Predlog je bil sprejet. Obenem je odložena tudi volitev delegatov na prihodnje zborovanje.

Končno priporoča tovariš Fr. Vendramin zastopnikom učiteljstva, da bi v bodoče obveščali v našem stanovskem listu o vseh sklepih, ki so prikladni za javnost.

Kanalska podružnica učiteljskega društva za goriški okraj je zborovala dne 5. aprila v Kanalu. Ob prekrasnem pomladanskem vremenu se je zbrala naša četica malodane polnoštevilno v prostorih tukajšnjega šolskega poslopja. Prišla sta tudi gg. nadzornika Fran Finšger iz Gorice in Andrej Lasič iz Tolmina. Zanimiva točka, namreč predavanje o

*) To je v sedanjih razmerah edino pravilno. Ne cepimo svojih moči in ne bodimo separatisti! Uredn.

brezzičnem brzojavu, našega vzporeda je privabila tudi precejšnje število naše domače gospode in tržanov.

Predsednik gosp. Alojzij Verč izrazi v svojem pozdravnem nagovoru svojo radost, da se je zbralo toliko občinstva. Vse goste in člane pozdravlja najsrčneje.

Po predsednikovem nagovoru je predaval g. Finšger o brezzičnem brzojavu. Dasi gospod govornik ni imel potrebnih aparatov, ki bi mu predavanje olajšali, je vendar rešil svojo nalogo tako, da je bilo vse popolnoma jasno tudi preprostejšim prisotnim poslušalcem. Vsi smo poslušali njegova izvajanja z veliko pozornostjo. Vsi so bili predavatelju hvaležni, da je na tako poljuden način raztolmačil to važno iznajdbo našega časa.

Ko so odšli gostje, je zborovalo naše društvo dalje o stanovskih zadevah. Prihodnje zborovanje se je določilo v Desklah na negotov čas, kjer nam bode tamkajšnji nadučitelj Strgar predaval o kmetijstvu s praktičnimi poizkusi.

Književnost in umetnost.

Prvi maloruski časopis na Ruskem je začel izhajati z novim letom v Moskvi pod imenom »Ukraina« z mesečno in tedensko prilogo »Zora« in »Gata«. Program mu je ustavnodemokratski ter zahteva svobodo maloruskemu jeziku, izobrazbo ljudstva v njegovem jeziku, avtonomijo »Ukraine«, svobodne volitve, volitveno sodišče, svojo upravo in svoje duhovništvo.

Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. I. V Adlešičih nabral Ivan Šašel. Založilo Katol. tiskovno društvo, 1906. Cena 2 K, po pošti 20 h več. — Kdor prebere to knjižico, temu stopi pred oči popolni Belokranjec: Čudovit in bogat po svojem jeziku, originalen po svojih pregovorih, zdaj vesel in razposajen v svojih popevčicah in nato strog in moralizujoč v svojih pobožnih verzih. Ne moremo dovolj pohvaliti te srečne misli, da je treba izdati belokranjsko narodno blago posebej. Tu je ležal zaklad, ki ga še mora dvigniti sedanji rod, prihodnjemu pa bo morda že nedostopen in izgubljen. Če se nabere narodnega blaga iz Bele Krajine še več, smo prepričani, da ne ostane brez vpliva zlasti na razvoj našega pesništva in književnega jezika. Nekateri lirične pesmi so pravi biseri v tej zbirki. Ako pojdejo naši mladi pesniki sem v šolo, bi nastopila naša umetna pesem edino pravo pot, ker se bo naučila one narodne ljubkosti in preprostosti ter se navzela one toplote čustvovanja, ki je sedaj zaman iščemo med mladimi. Zato lahko rečemo, da je izdana zbirka prva podlaga za veliko šolo pesnikov, kot so si jo sezidali že vsi večji narodi, v katero so hodili vsi največji talenti. Menimo, da v tem oziru ne moremo dovolj poudarjati pomena te knjižice, — A še bogatejši vir je ona za jezikoslovca. Ne le obširen besednjak na koncu zbirke, ampak vsak verz nam diha belokranjske moči in živahnosti, ki ni nikoli v zadregi za nenavadno lehak in obenem lep izraz. Ta krasni jezik že izumira in velika škoda bi bila, da bi izumrl brez koristi za slovenski književni jezik, ki se ob njem lahko oživi, okrepi in obogati. — Sploh je cela knjiga kakor lepa, nenavadna pesem iz skritega kota naše domovine, a pesem, ki izzveni in umrje vsak trenutek. Priporočamo knjigo zlasti Belokranjcem v tujini, ki jim bo kakor lepe sanje o domačih lozah in vinogradih. G. Šašel se je potrudil, da je ohranil jeziku v besedah in oblikah popolnoma belokranjski značaj. Zbirka je sestavljena skrbno in z velikim razumevanjem dane naloge ter služi gospodu nabiralcu v veliko čast, a nam v še večje veselje.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. Dne 13. aprila v Kranju umrli nadučitelj v p. Valentin Pin je zapustil »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« 40 K; blag mu spomin! Tvrška Fran Ksav. Souvan v Ljubljani je darovala 27.54 K; učiteljstvo okolice Medvode zbralo na prijateljskem sestanku